

Mitte-EASA õhusõidukite hooldusprogrammide läbivaatamise ja heakskiitmise protseduur

1. EESMÄRK

- 1.1.** Mitte-EASA õhusõidukite hooldusprogrammide läbivaatamise ja heakskiitmise protseduuri eesmärk on juhendada Transpordiameti lennundustehnika osakonna inspektoreid mitte-EASA õhusõidukite hooldusprogrammide läbivaatamisel ja heakskiitmisel.
- 1.2.** Protseduur tagab hooldusprogrammide läbivaatamise ja heakskiitmise ladusa ning õiguslikult korrektse menetlemise järgmiste mitte-EASA õhusõidukite kohta:
- a)** ajaloolised õhusõidukid, mis vastavad järgmistele tingimustele:
 - i.** õhusõidukid, mille: — esialgne projekt kehtestati enne 1. jaanuari 1955 ja — tootmine on lõpetatud enne 1. jaanuari 1975; või
 - ii.** selge ajaloolise väärtusega õhusõidukid, mis on seotud — osavõtuga märkimisväärsest ajaloosündmusest, — olulise sammuga lennunduse arengus või — liikmesriigi relvajõududes täidetud olulise rolliga; või
 - b)** õhusõidukid, mis on projekteeritud või ümber ehitatud spetsiaalselt uurimis-, katse- või teaduseesmärkidel ning mida tõenäoliselt toodetakse väga piiratud arvul;
 - c)** õhusõidukid, sealhulgas kokkupandava komplektina tarnitavad õhusõidukid, mille puhul vähemalt 51 % tootmisest ja kokkupanemisest teeb amatöör või amatööride mittetulundusühendus enda tarbeks ilma ärilise eesmärgita;
 - d)** õhusõidukid, mida on kasutanud sõjavägi, välja arvatud juhul, kui õhusõiduk on sellist tüüpi, mille suhtes EASA on vastu võtnud projekteerimisstandardi;
 - e)** kuni kahekohalised lennukid, mille mõõdetav varisemiskiirus või minimaalne stabiilse lennu kiirus maandumiskonfiguratsioonis ei ületa 35 sõlme kalibreeritud õhkkiirust, kopterid, jõuallikaga langevarjud, purilennukid ja motopurilennukid, mille maksimaalne liikmesriikides registreeritud stardimass ei ole suurem kui:

	Lennuk/kopter/ jõuallikaga langevari/motopurilennuk	Purilennuk	Amfiib- või vesilennuk/ kopter	Plaanerile paigaldatud täielik päästelangevarju- süsteem
ühekohaline	maksimaalne stardimass 300 kg	maksimaalne stardimass 250 kg	Täiendav maksimaalne stardimass 30 kg	Täiendav maksimaalne stardimass 15 kg
kahekohaline	maksimaalne stardimass 450 kg	maksimaalne stardimass 400 kg	Täiendav maksimaalne stardimass 45 kg	Täiendav maksimaalne stardimass 25 kg

- f) ühe- ja kahekohalised autožiirid maksimaalse stardimassiga kuni 600 kg;
- g) punktide a või d tingimustele vastavate õhusõidukite koopiad, mis sarnanevad konstruktsioonilt algse õhusõidukiga;
- h) ühe- või kahekohalised õhupallid ja õhulaevad, mille suurim ette nähtud maht on kuuma õhu puhul 1 200 m³ ja muu õhku tõstmiseks kasutatava gaasi puhul 400 m³;
- i) kõik muud mehitatud õhusõidukid, mille maksimaalne tühimag koos kütusega ei ületa 70 kg.

2. KÄSITLUS- JA KASUTUSALA

- 2.1. Transpordiameti põhimääruse kohaselt on lennundusteenistuse lennundustehnika osakonna ülesandeks õhusõidukite lennu- ja keskkonnakõlblikkuse kontroll ja järelevalve vastavalt lennundusseaduse § 10 järgi, mille üheks tingimuseks on, et punktis 1.2 nimetatud õhusõidukil on Transpordiameti poolt heakskiidetud hooldusprogramm, mis vastab lennundusseaduse § 9⁴.
- 2.2. Protseduur sisaldab õhusõidukite hooldusprogrammide läbivaatamist ja heakskiitmist vastavalt lennundusseaduse § 9⁴.

3. VOLITUSED JA VASTUTUSED

- 3.1. Osakonna juhataja määrab hooldusprogrammi eest vastutava inspektori (edaspidi inspektor) ja vajadusel asendaja.
- 3.2. Õhusõidukite hooldusprogrammide läbivaatamise ja heakskiitmise eest vastutab lennundustehnika osakonna juhataja (edaspidi juhataja) või tema poolt määratud lennundustehnika osakonna vaneminspektor (edaspidi inspektor).
- 3.3. Inspektor vastutab menetluse kõikide seotud oluliste dokumentide ja e-kirjade registreerimise eest dokumendihaldussüsteemis.

4. TEGEVUSE KIRJELDUS

Hooldusprogramm peab vastama järgmistele nõuetele:

- sisaldama hooldustööde kirjeldusi, sealhulgas nende tegemise sagedust ja käitamisest tulenevaid eritõid;
- määratlema isiku, kes väljastab hooldustõendi;
- vastama mitte-EASA õhusõiduki tehnilisele normdokumentatsioonile.

Hooldusprogramm peab sisaldama:

- 1) hooldusprogrammi muudatuste andmeid;
- 2) mitte-EASA õhusõiduki omaniku või jätkuvat lennukõlblikkust korraldava organisatsiooni juhi allkirjastatud deklaratsiooni;
- 3) mitte-EASA õhusõiduki andmeid;
- 4) jätkuva lennukõlblikkuse korraldaja andmeid;
- 5) hooldustõid tegevate isikute andmed;
- 6) üldisi hooldusnõudeid;
- 7) loetelu lennundustehnilise töötaja lennueelsetest hooldustõidest;
- 8) loetelu omanik-piloodi hooldustõidest;
- 9) perioodilise hooldustõid andmeid;
- 10) andmeid mitte-EASA õhusõiduki tootja soovitatud lisahoolduste kohta eritingimuste esinemisel.

Punktis 1 nimetatud andmeteks on muudatuse number ja kuupäev ning muudatuse kinnitamise kuupäev.

Punktis 2 nimetatud deklaratsioon peab olema järgmises sõnastuses: „**Kinnitan, et allpool nimetatud õhusõidukit hooldatakse käesoleva hooldusprogrammi järgi. Hooldusprogramm vaadatakse läbi perioodiliselt ning vajadusel ajakohastatakse**”.

Punktis 3 nimetatud andmeteks on mitte-EASA õhusõiduki:

- tüüp ja mudel;
- seerianumber;
- riiklik registreerimistunnus;
- mootori, abimootori ja propelleri tüüp ning mudel;
- omaniku ja käitaja nimi ning kontaktandmed.

Punktis 4 nimetatud andmeteks on jätkuvat lennukõlblikkust korraldava organisatsiooni nimi, sertifikaadi number ja kontaktandmed.

Punktis 5 nimetatud andmeteks on:

- 1) lennundustehnilise töötaja nimi ja kontaktandmed;
- 2) lennundustehnilise töötaja loa number;
- 3) hooldusorganisatsiooni nimi ja kontaktandmed;
- 4) hooldusorganisatsiooni sertifikaadi number;
- 5) hoolduslepingu korral viide lepingule.

Punktis 6 nimetatud üldistes hooldusnõuetes tuleb kajastada mitte-EASA õhusõiduki tootja soovitud üld- ja ohutusnõuded.

Punktis 9 nimetatud andmeteks on mitte-EASA õhusõiduki tootja soovitud perioodilise hooldustöö:

- 1) tööülesande kirjeldus;
- 2) tegemise periood lennutundides, tsüklites või kalenderajas ning perioodi tolerantsid;
- 3) tööülesande kirjeldusele lisatud viide tehnilisele normdokumentatsioonile.

Hooldusprogrammis andmete kajastamise osas võib teha erandeid vastavalt õhusõiduki tüübi iseärasustele, lisades hooldusprogrammi täiendavaid andmeid või jättes mittevajalikud andmed kajastamata.

Hooldusprogramm peab sisaldama sisukorda koos hooldusprogrammi kehtivate lehekülgede loeteluga.

4.1. Hooldusprogrammi alusdokumendid

Õhusõiduki hooldusprogramm peab vastama:

1. Transpordiameti juhenditele;
2. mitte-EASA õhusõiduki tehnilisele normdokumentatsioonile;
3. lennundusseaduse § 9⁴.

Olemasolevate õhusõiduki tüüpide osas võib võrrelda eelnevalt kinnitatud hooldusprogramme. Ühe käitaja jätkuvat lennukõlblikkust korraldava organisatsioon kinnitatud hooldusprogramm ei taga automaatset kinnitamist teise käitaja või organisatsiooni jaoks. Olemasolevat programmi hinnates tuleb

arvesse võtta õhusõiduki/õhusõidukite pargi kasutamist, maandumiste arvu, paigaldatud varustust ja käitaja või jätkuvat lennukõlblikkust korraldava organisatsiooni kogemust.

Kui esitatud õhusõiduki hooldusprogramm ei taga õhusõiduki käitamisel tema jätkuvat lennukõlblikkust peab nõudma asjakohaseid muudatusi, nagu näiteks täiendavate hooldustööde lisamine või kontrollide vaheliste ajavahemike vähendamine.

4.2. Hooldusprogrammi läbivaatamine ja heakskiitmine

Õhusõiduki hooldusprogrammi esitab läbivaatamiseks ja heakskiitmiseks Eesti õhusõidukite registrisse registreeritava või registreeritud mitte-EASA õhusõiduki käitaja või siseriiklik jätkuvat lennukõlblikkust korraldav organisatsioon. Koos hooldusprogrammiga tuleb esitada hooldusprogrammi aluseks võetud dokumendid (välja arvatud juhul kui hooldusprogrammi aluseks võetud dokumendid on Transpordiametile endale kättesaadavad).

Esitatud hooldusprogramm ning sellega kaasnevad dokumendid registreeritakse ja määratakse täitmiseks vastavalt Transpordiameti asjaajamiskorrale.

Menetluse eest vastutav inspektor vaatab läbi esitatud õhusõiduki hooldusprogrammi ja sellega kaasnevad dokumendid ning hindab esitatud hooldusprogrammi vastavust punktides 4.1 kirjeldatud nõudmistele. Hindamine peab olema dokumenteeritud vormil LT_AIR_3_J9_V1. Kõigist hooldusprogrammi läbivaatamisel ilmnenu puudustest teavitab menetluse eest vastutav inspektor hooldusprogrammi esitajat hiljemalt 30 päeva jooksul kirjalikult.

Kui esitatud hooldusprogramm vastab punktis 4.1 kirjeldatud nõudmistele ja/või peale kõigi puuduste kõrvaldamist kiidab menetluse eest vastutav inspektor selle heaks:

- templiga, selleks ettenähtud kohas või selle puudumisel iga kehtivate lehekülgede loetelu lehekülje all ääres, või
- digitaalselt allkirjastades.

Kõik originaalallkirjadega ja templitega leheküljed edastatakse õhusõiduki käitajale või jätkuvat lennukõlblikkust korraldavale organisatsioonile.

Kui hooldusprogramm on esitatud digitaalset allkirjastatult, allkirjastab ka Transpordiamet hooldusprogrammi digitaalselt ning lisab resolutsiooni kinnitusmärke näiteks: „Heaks kiidetud Transpordiameti poolt“.

Digitaalselt allkirjastatud hooldusprogramm peab olema salvestatud Transpordiameti serveris „Lennundustehnika osakonna“ kaustas siseriiklike lennukõlblikkusorganisatsiooni hooldusprogrammide kausta. Juhul, kui on tegemist õhusõidukiga, mille lennukõlblikkuse korraldaja, ei ole Transpordiameti järelevalve subjekt, siis tuleb hooldusprogramm salvestada vastava õhusõiduki kausta (kaustas: „Lennukid“).

Õhusõidukile, mis ei ole registreeritud veel Eesti riiklikku tsiviilõhusõidukite registrisse võib kinnitada hooldusprogrammi peale õhusõiduki registreerimistaotluse Eesti riiklikku tsiviilõhusõidukite registrisse.

Paberkujul esitatud hooldusprogrammist teeb menetluse eest vastutav inspektor koopia heaks kiidetud programmist ning lisab Transpordiameti koopiale märke „Asutusesiseseks kasutamiseks“ koos märke tegemise kuupäevaga. Koopia heakskiidetud hooldusprogrammist säilitatakse Transpordiameti lennundustehnika osakonnas.

Originaalallkirjadega heakskiidetud hooldusprogramm tagastatakse hooldusprogrammi esitajale e-kirja, käsi- või tavapostiga.

Jrk	Tegevuse kirjeldus	Viide	Vastutaja
1.	Õhusõiduki hooldusprogrammi ja sellega koos olevate dokumentide vastuvõtmine, registreerimine ning edastamine lennundustehnika osakonda. Dokumentide registreerija kontrollib adressaadi õigsust, allkirjade ja lisade olemasolu. Kui selgub, et ei ole kõiki loetletud dokumente või dokumendi juures puuduvad selles märgitud lisad, informeerib registreerija sellest dokumendi saajat.	Transpordiameti asjaajamiskord	Dokumendihalduse osakonna dokumendihaldur
2.	Menetlemise eest vastutava inspektori määramine.	Transpordiameti asjaajamiskord	Osakonna juhataja
3.	Esitatud õhusõiduki hooldusprogrammi läbivaatamine ja hindamine ning vajadusel puudustest teavitamine. Transpordiametile peab olema tagatud juurdepääs kõikidele nõutud andmetele, mille alusel hooldusprogrammi läbi vaadatakse. Hindamine peab olema dokumenteeritud vormil LT_AIR_3_J9_V1.	Vastavalt punktile 4.1, 4.2 Transpordiameti asjaajamiskord LT_AIR_3_J9_V1	Menetluse eest vastutav inspektor
4.	Hooldusprogrammi heakskiitmine.	Vastavalt punktile 4.2	Menetluse eest vastutav inspektor
5.	Hooldusprogrammi säilitamine.	Vastavalt punktile 4.5	Menetluse eest vastutav inspektor
6.	Heakskiidetud hooldusprogrammi tagastamine taotlejale.	Vastavalt punktile 4.2 Transpordiameti asjaajamiskord	Menetluse eest vastutav inspektor

4.3. Muudatused

Muudatusi (täiendusi) heakskiidetud hooldusprogrammi teeb õhusõiduki käitaja või sertifitseeritud jätkuvat lennukõlblikkust korraldav organisatsioon, et muuta hooldusprogrammi vastavalt tüübisertifikaadi omaniku soovitudele, modifikatsioonidele, õhusõiduki käitamise käigus omandatud kogemusele või Transpordiameti nõuetele.

Punktis 1.2 välja toodu õhusõidukite hooldusprogrammide muudatused kinnitab Transpordiamet vastavalt punktis 4.2 kirjeldatud protseduurile.

4.4. Hooldusprogrammi heaks kiidu peatamine ja kehtetuks tunnistamine

Kui Transpordiamet ei ole enam veendunud, et ohutu käitamine on võimalik, võib Transpordiamet hooldusprogrammi või selle osa heaks kiidu peatada või tunnistada kehtetuks. Selliste meetmete aluseks olevad sündmused võivad hõlmata järgmist:

- käitaja muudab õhusõiduki hooldusprogrammis arvesse võetud planeeritud kasutamist (utilisation of the Aircraft);
- omanik või lennukõlblikkusekorraldaja ei suud tagada, et programm kajastaks õhusõiduki hooldusvajadusi nii, et oleks võimalik tagada ohutu käitamine.

Nimetatud sündmuste korral algatatakse menetlus DHSs, tehakse ettekirjutus ja lennundusteenistuse direktori otsusega peatatakse mõjutatud õhusõiduki(te) lennukõlblikkussertifikaat kuni nõuetele vastavuse taastamiseni. Kui sertifikaadi kehtivuse peatamise alus on kõrvaldatud, taastatakse sertifikaat lennundusteenistuse direktori otsusega.

4.5. Esitatud ja kinnitatud hooldusprogrammide ja nende seotud dokumentide säilitamine

Esitatud hooldusprogrammide versioonid, koopiad kinnitatud hooldusprogrammidest, hooldusprogrammi muudatustest ja nendega seotud dokumentidest säilitatakse Transpordiameti lennundustehnika osakonnas.

Digitaalselt allkirjastatud hooldusprogramm peab olema salvestatud Transpordiameti serveris „Lennundustehnika osakonna“ kaustas vastava organisatsiooni hooldusprogrammide kausta. Juhul, kui on tegemist õhusõidukiga, mille lennukõlblikkuse korraldaja, ei ole Transpordiameti järelevalve subjekt, siis tuleb hooldusprogramm salvestada vastava õhusõiduki kausta (kaustas: „Lennukid“).

Paberkujul esitatud hooldusprogrammist teeb menetluse eest vastutav inspektor koopia heaks kiidetud programmist ning lisab Transpordiameti koopiale märke „Asutusesiseseks kasutamiseks” koos märke tegemise kuupäevaga. Koopia heakskiidetud hooldusprogrammist säilitatakse Transpordiameti lennundustehnika osakonnas.

Dokumentide nõuetekohase hoidmise eest vastutab Transpordiameti lennundusteenistuse lennundustehnika osakonna juhataja.

5. SEOTUD DOKUMENDID

5.1. Transpordiameti asjaajamiskord

5.2. Vorm LT_AIR_3_J9_V1 - Mitte-EASA õhusõidukite hooldusprogrammide läbivaatamise kontroll-leht